

Riigihangete vaidlustuskomisjon
Lõkke tn 5
10122 TALLINN

Teie 16.04.2018 nr 12.2-10/60
Meie 19.04.2018 nr 4-6/RH-17-341

**Hankija vastus riigihankele nr 195081 esitatud
vaidlustusele**

Vaidlustaja: **osaühing KUKKEL**
registrikood 10172084
aadress: Möisavahe tn 62-10, 50707 Tartu

Lepinguline esindaja: **Maia Ploom OÜ Cartex**
asukoht: Turu 5-6 Tartu
tel 5051378, 7344634
e-post: maiapl@hot.ee

Hankija: **Tartu Linnavalitsus**
registrikood 75006546
aadress: Raekoja plats 1a (Raekoda) 50089 Tartu
tel 736 1101
e-post: lv@raad.tartu.ee
vastutav isik: Leelo Sahk-Jansen
tel 7361 115
e-post: Leelo.Sahk-Jansen@raad.tartu.ee

Hankija taotlused

Jätta vaidlustus rahuldamata ja vaidlustusmenetlusega seotud kulu, sh riigilõiv, vaidlustaja kanda.

1. ASJAOLUD

1.1. Tartu Linnavalitsus (edaspidi ka Tartu LV või hankija) viis läbi riigihanke "Teenuse osutamise kontsessioon Tartu linna koolidele toitlustamisteenuse osutajate leidmiseks" (edaspidi hange), viitenumber 195081. Pakkumused esitati 26.03.2018. a.

1.2. Vaidlustaja esitas pakkumuse riigihanke III osale (Tartu Annelinna Gümnaasium). Hankija edaspidi käsitleb vastuses ainult vaidlustatud riigihanke III osa.

1.3. Hankija kasutas pöördmenetlust ja tunnistas riigihanke III osas hanke alusdokumendile vastanud pakkumused vastavaks 04.04.2018. a koostatud protokolliga. Protokollis sisaldus hankija otsus tunnistada vastavaks Baltic Restaurants Estonia AS ja P. DUSSMANN EESTI Osaühingu pakkumus ja lükata tagasi osaühing KUKKEL ja MOLINEERO OÜ pakkumus.

1.4. Tartu linna hankekord on kehtestatud Tartu Linnavalitsuse 15.08.2017. a määrusega nr 12. Tartu linna hankekord on leitav Riigi Teatajast <https://www.riigiteataja.ee/akt/418082017032>.

1.5. Vaidlustaja esitas riigihangete vaidlustuskomisjonile vaidlustuse, millega palub vaidlustuskomisjonil:

1.5.1. peatada Tartu Linnavalitsuse hankemenetlus riigihankes nr 195081 "Teenuse osutamise kontsessioon Tartu linna koolidele tootlustamisteenuse osutajate leidmiseks";

1.5.2. tunnistada kehtetuks Tartu Linnavalitsuse riigihanke nr 195081 "Teenuse osutamise kontsessioon Tartu linna koolidele tootlustamisteenuse osutajate leidmiseks" 04.04.2018. a koostatud "Pakkumuste vastavaks tunnistamise protokoll" osa 3 p. 3, millega lükati tagasi kaebaja pakkumine.

1.6. Vaidlustaja on seisukohal, et hankija on käitunud hea usu põhimõtte vastaselt ja RHS sätete rikkumisega kahjustanud Vaidlustaja huve.

2. HANKIJA SEISUKOHAD

Kuna Vako on riigihanke hankemenetluse peatumise osas otsuse teinud, siis hankija nimetatud vaidlustuspunkti ei käsitle.

Tartu LV on seisukohal, et vaidlustus tuleb jätta rahuldamata.

Vaidlustaja taotlus pakkumuste vastavaks tunnistamise protokoll kehtetuks tunnistamises

2.1. Vaidlustaja palub tunnistada kehtetuks Tartu Linnavalitsuse riigihanke nr 195081 "Teenuse osutamise kontsessioon Tartu linna koolidele tootlustamisteenuse osutajate leidmiseks" 04.04.2018. a koostatud "Pakkumuste vastavaks tunnistamise protokoll" osa 3 p. 3, millega lükati tagasi kaebaja pakkumine, kuna pakkumise tagasilükkamine kahjustab vaidlustaja huve seetõttu, et vaidlustaja ei saa enam osaleda selle riigihanke pakkumiste edasisel konkursil, mistõttu tema pakkumist enam ei hinnata ja millega seoses on vaidlustajalt võetud ära võimalus Anne Gümnaasiumi õpilaste tootlustamise riigihanget võita.

2.1.1. Hankija juhib kõigepealt tähelepanu, et kõnealuse riigihanke III osa puhul oli tegemist Tartu Annelinna Gümnaasiumiga.

2.1.2. Hankija on läbi viinud tootlustusteenuse hankimiseks kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse. Tootlustusteenuse puhul on tegemist eriteenuse kontsessioonilepinguga RHS § 144 lähtuvalt. Kontsessioonimenetluse puhul kehtestab hankija menetluse läbiviimise reeglid kontsessiooni alusdokumendis. Hankija on sätestanud kontsessiooni alusdokumendi punktis 2 kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korra, mille punkt 2.1. alusel viiakse menetlus läbi alusdokumentides sätestatud tingimustel. Hankijal on õigus viia kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus läbi pöördmenetlusena (p 2.3.). Hankija jätab endale võimaluse pöördmenetluse läbiviimise otsustamiseks pärast pakkumuste esitamist.

2.1.3. Hankija viis alusdokumendi p 2.3. alusel läbi pöördmenetluse, kontrollides kõigepealt pakkumuste vastavust alusdokumentides esitatud tingimustele. Kontsessioonidokumendi p 5.3. alusel tuli pakkujatel esitada vormikohane kirjalik taotlus riigihankel osalemiseks, riigihanke III osas vastavalt vormile 1C. Vaidlustajal oli taotlus esitatud, kuigi taotlusel oli jäänud selgelt väljendamatat pakkuja valik punktide 6, 7 ja 8 osas, andis Vaidlustaja hankijale selgituse vastusena teada, et oli nimetatud variandid unustanud ekslikult kustutada. Vaidlustaja selgitus oli hankijale arusaadav ja hankija aktsepteeris seda. Seega ebakõla taotluses sai selgituse küsimusele vastates selgeks.

2.1.4. Pakkujatel, kes käesoleval ajal tootlustavad koole, tuli esitada ka kontsessiooniteate avaldamise nädala ja sellele eelnenud nädala (12.02.-16.02. ja 19.02.-23.02.) reaalne koolis pakutav menüü koos koolidirektori kinnitusega, et nimetatud menüüd on koolis pakutud. Menüüs

tuli välja tuua, millisele vanuseastmele menüü on koostatud. Pakkujal tuli esitada iga menüüs nimetatud toidu/joogi kohta kasutatavad toorained koos kogustega, iga pakutud toidu/joogi kalorsus ja valkude, rasvade, süsivesikute sisaldus ning iga toidu ja joogi valmistamisviisi kirjeldus iga päeva kohta eraldi, kusjuures toitade valmistamiseks kasutatavad toorained ja valmistamisviisi kirjeldus peavad olema esitatud menüüs päevade kaupa. Tooraine kirjeldamisel tuli märkida, kas tegemist on värskel, jahutatud, külmutatud, konserveeritud, kuivatatud, mahe, poolfabrikaadist jne toorainega. Tehnoloogilisi kaarte esitama ei pidanud. Kõikide päevade toidud ja toorained ning toitade valmistamisviiside kirjeldused pidid olema esitatud järjekorras päevade kaupa ja ühe failis.

Vaidlustaja ei esitanud koos pakkumuse esitamisega mitte ühegi toidu ja joogi valmistamisviisi kirjeldust.

2.1.5. Hankija ei soovinud, et pakkujad esitaksid pakkumuses tehnoloogilisi kaarte, küll aga pidid pakkujad esitama iga toidu ja joogi valmistamisviisi kirjeldused iga päeva kohta eraldi. Viimast hankija nõuet ei olnud vaidlustaja aga täitnud.

Selgituseks, et valmistoidu kohta peab lasteasutuse toitlustajal olema tehnoloogiline kaart või tehnoloogiline juhend. Tehnoloogilisel kaardil märgitakse toidu või toidugrupi nimetus, toidu koostisse kuuluvate toiduainete täpsed nimetused ja kogused (sealhulgas toidutoorme kogus enne ja pärast esmast töötlemist) ning kasutatud piimatoodete ja rasvainete rasvasisaldused, valmistoidu mass, toitumisalane teave, mis sisaldab infot valmistoitade energiasisalduse, põhitoidainete ning võimaluse korral mineraaltoitainete (raud, kaltsium ja naatrium) ja vitamiinide (A, D ja C) sisalduse kohta ning toidu valmistamisel kasutatud tehnoloogia, juhindudes sotsiaalministri 15.01.2008. a määrus nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“ § 6 lg 1. Hankija ei soovinud pakkujatelt tehnoloogiliste kaartide esitamist ehk kogu eelpool nimetatud teavet, vaid hankija soovis üksnes käesoleva vastuse punktis 2.1.3. toodud info esitamist.

2.1.6. Vaidlustaja heidab hankijale ette toitade/jookide valmistamisviiside küsimist viidates RHS 98 lg 1. teisele lausele, et kvalifitseerimise tingimused peavad vastama hankelepingu esemeks olevate (...) teenuste (...) olemusele, kogusele ja otstarbele ning olema nendega proportsionaalsed.

Tegemist ei ole kvalifitseerimise tingimusega vaid vastavuse tingimustega. Hankijal on õigus kehtestada sellised vastavustingimused nagu hankija õigeks peab. Hankija selgitab, miks on vaja toitade ja jookide valmistamisviiside kirjeldusi. Hankijale on oluline veenduda, millisel viisil toidud valmivad ehk kas toidud valdavalt praetakse või keedetakse või hautatakse. Koolide ja lasteasutuste toitlustamist reguleerib eelpool viidatud sotsiaalministri 15.01.2008. a määrus nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“, nimetatud õigusakti § 5 lg 7 p 1 kohaselt tuleb lasteasutuses laste toitlustamisel arvestada, et toit valmistatakse võimalikult töötlemata ja värsketest toiduainetest põhiliselt aurutades, keetes ja hautades. Rohkes rasvas küpsetatud toidud on lasteasutustes keelatud, sama § lg 7 p 6 kohaselt tuleb köögivilju (välja arvatud kartul) pakkuda iga päev, sealhulgas kuumtöötlemata kujul vähemalt kaks korda nädalas. Seega on valmistamisviiside kirjeldused vajalikud toitade valmistamisel kasutatavate tehnoloogiate valiku ja määru esitatud nõuetele vastavuse hindamiseks.

Hindamisalused on toodud kontsessioonidokumendi punktis 7. Ühe hindamisalusena hinnatakse näiteks menüü vastavust õigusaktides (Sotsiaalministri 15.01.2008. a määrus nr 8 „Tervisekaitsenõuded toitlustamisele koolieelses lasteasutuses ja koolis“) toitlustamisele esitatud nõuetele. Näiteks maksimum punktid on võimalik pakkujal teenida kui menüü (sh menüüs esitatud toidud ja joogid) on valmistatud kooskõlas õigusaktiga. Seega hankijal ei ole võimalik pakkumust hinnata, kui toitade/jookide valmistamisviisid on esitamata.

2.1.7. Vaidlustaja heidab hankijale ette, miks hankija saatis Vaidlustajale päringu lisadokumentide esitamiseks ja võttis need vastu.

Hankija ei ole esitanud Vaidlustajale päringut lisadokumentide saamiseks, hankija esitas Vaidlustajale täpsustava küsimuse valmistamisviiside kohta, kuna mõnikord võib pakkuja ekslikult kopeerida Excelis vajalikud andmed näiteks dokumendi 10le vahelehele või näiteks 250 reale Exceli tabelis ja kuna hankija ei leidnud esitatud dokumendi sees vajalikke toitude/jookide valmistamisviiside kirjeldusi, esitaski pakkujale täpsustava küsimuse.

Küsimusele vastates Vaidlustaja esitas aga uue dokumendi, koolilõuna menüü koos kõikide jookide ja valmistamisviiside kirjeldustega, tunnistades seega, et kõikide valmistamisviiside kirjeldused olid algselt esitamata jäänud. Hankija rääkis pakkujaga (Vaidlustajaga) veel täiendavalt telefoni teel ja selgitas, et ei saa vastu võtta ja aktsepteerida küsimuse vastusena lisatud valmistamisviiside kirjeldusi, kuna see rikuks teiste pakkujate õigusi, kes õigeaegselt pakkumise esitasid hankija poolt nõutud kujul.

Hankija on seisukohal, et valmistamisviiside puudumine on sisuline kõrvalekalle alusdokumentides esitatud tingimustest. Kuigi Vaidlustaja esitas hilisemalt valmistamisviiside kirjeldused juurde on hankija seisukohal, et uute andmete esitamine ei ole aktsepteeritav. Tegemist ei ole pakkuja poolt olemasoleva pakkumise kohta selgituste andmisega, vaid uute andmete esitamisega (kogu kahe nädala toitute ja jookide valmistamise viisid), mida esialgses pakkumises ei olnud. Kui Vaidlustaja oleks esitanud algselt ebaselged valmistamise viisid, siis oleks olnud võimalik Vaidlustajal selgituse näol oma valmistamisviise selgitada, aga kuna need olid täies mahus esitamata, ei saa lugeda nende esitamist selgituse andmiseks.

Hankija leidis, et ei saa arvestada pakkuja poolt hilisemalt selgituse vastusena lisatud toitute valmistamisviiside kirjeldusi, kuna sel juhul oleks tegemist pakkujate ebavõrdse kohtlemisega. Pakkujatel oli aega pakkumuse esitamiseks 30 päeva, antud juhul, kui hankija arvestaks hilisemalt esitatud toitute valmistamisviiside kirjeldustega looks hankija ebavõrdse olukorra, kus Vaidlustajal oli pakkumuse esitamiseks rohkem aega. Hankija peab RHS § 3 lg 2 alusel kohtlema kõiki pakkujaid võrdselt.

3. Kvalifitseerimistingimuste ebaproportsionaalne kehtestamine

Vaidlustaja viited vaidlustuse punktides 3 ja 5 tuleb jätta tähelepanuta, kuna hankija ei ole jõudnud menetlusega kvalifitseerimise etappi ehk hankija ei ole ühegi pakkuja osas teinud kvalifitseerimise otsust. Hankija kvalifitseerimise tingimused on sätestatud kontsessioonidokumendi punktis 4 ja hankija leiab, et kvalifitseerimistingimused on vastavuses sõlmitava kontsessioonilepingu teenuste olemusega ning need on proportsionaalsed.

Hankija on seisukohal, et ei ole rikkunud hea usu põhimõtet ja on tegutsenud kooskõlas RHS sätestatuga ja kohelnud kõiki pakkujaid võrdselt, andnud kõigile pakkujatele võrdselt aega pakkumuse esitamiseks, vastanud pakkujate küsimustele ja andnud kõigile pakkujatele võimaluse tutvuda teenuse osutamise ruumidega, samuti andnud kõigile pakkujatele võimaluse küsimuste esitamiseks.

Vaidlustaja väide, nagu oleks hankija küsinud lisadokumente ka teistelt pakkujalt ning neid hilisemaid dokumente arvestanud, ei vasta tõele.

4. Tartu linna hankekorrast

Tartu linna hankekord on kehtestatud Tartu Linnavalitsuse 15.08.2017. a määrusega nr 12. Tulenevalt hankekorra § 5 lg 1 on riigihanke korraldamise eest vastutav isik muuhulgas kohustatud täitma kõiki riigihanke korraldamisel ja pärast riigihanke korraldamist riigihangete

seaduse nimetatud vajalikke ülesandeid, sh koostama riigihanke alusdokumente, langetama riigihanke korraldamisel vajalikke otsuseid ja tegema kõik riigihanke korraldamisel vajalikke toiminguid.

Eeltoodust lähtudes hankija tegi vastavaks tunnistamise protokollis otsuse pakujate vastavaks tunnistamise ja pakkumuste tagasi lükkamise kohta. Esitades otsuses ka viite vaidlustamise aja osas. Nimetatud otsuse tegemise õigus tuleneb Tartu linna hankekorrast.

5. Menetluslikud avaldused

5.1. Tartu Linnavalitsus on nõus asja läbivaatamisega kirjalikus menetluses. Juhul, kui vaidlustuskomisjon peab vajalikuks asja arutamist suulisel istungil, soovib hankija istungil osaleda.

5.2. Kuna Vastavusprotokoll ja küsimused-vastused on vaidlustaja poolt komisjonile esitatud, ei hakka Hankija neid enam esitama. Samuti on riigihangete registris dokumendid olemas.

Lugupidamisega

/ allkirjastatud digitaalselt /

Jüri Mölder
linnasekretär

Leelo Sahk-Jansen
7361115 Leelo.Sahk-Jansen@raad.tartu.ee